

Gevolgen bij overstap van Plato naar ABV-systeem

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Managementsamenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Nederland bierland	7
1.2 Bieraccijns	8
2 Huidige systeem: Plato	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Accijnstarieven op bier	9
2.3 Plato	10
2.4 Maatstaf van heffing in de EU	10
2.5 Accijnstarieven in de EU	11
2.6 Achtergrond overstap naar ABV	12
3 Gevolgen van overstap naar ABV	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Impact op de accijnsheffing	13
3.2.1 Geen sprake van budgetneutraliteit	13
3.2.2 Budgetneutraliteit op macroniveau bewerkstelligen	14
3.2.3 Budgetneutraliteit op microniveau	15
3.3 Impact op de kosten	15
3.3.1 Brouwproces/brouwinstallatie	15
3.3.2 Meetsystemen	16
3.3.3 Administratiesysteem	16
3.3.4 Deens systeem	16
3.4 Impact op de Nederlandse markt	17
3.5 Impact op prijsverschillen en grenseffecten	17
3.5.1 Huidige prijsverschillen	17
3.5.2 Grenseffecten	18
3.6 Impact van de coronacrisis	19
4 Conclusie en aanbevelingen	21
4.1 Aanbevelingen bij overstap naar ABV-systeem	21
4.1.1 Bewerkstellig budgetneutraliteit	22
4.1.2 Voer een werkbaar systeem in	22
Bijlage 1: Overzicht accijnzen in naburige landen	23
Bijlage 2: Accijnslast per Platoschaal	24
Bijlage 3: Berekening neutraal accijnstarief op basis van ABV	27

Voorwoord

Als branchevereniging van de Nederlandse biersector behartigt de Vereniging Nederlandse Brouwers de belangen van brouwerijen, groot en klein. Het belang van de biersector voor de Nederlandse economie is groot in termen van werkgelegenheid, toegevoegde waarde, belastinginkomsten en bijdrage aan de export. Bij een gevarieerd en dynamisch bierlandschap horen ambachtelijke en zelfstandige ondernemingen.

In opdracht van de Vereniging Nederlandse Brouwers heeft Ernst & Young Belastingadviseurs LLP de verschillende gevolgen onderzocht van een heffing van bieraccijns op basis van het alcoholpercentage in vergelijking met heffing op basis van percenten Plato. Binnen het rapport zullen wij ingaan op het huidige systeem van heffing in Nederland, welke gebaseerd is op graden Plato. Hiernaast zullen wij de gevolgen van een eventuele overstap naar alcoholpercentage als maatstaf van heffing bespreken. Navolgend vindt u de resultaten van dit onderzoek, inclusief onze aanbevelingen.

Het onderzoek is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met de Vereniging Nederlandse Brouwers en haar leden. Wij danken de Vereniging Nederlandse Brouwers en haar leden hartelijk voor hun betrokkenheid, input en kritische begeleiding. Een en ander laat onverlet dat de voorliggende rapportage geheel voor rekening komt van Ernst & Young.

Wij vertrouwen erop dat het voorliggende onderzoek bijdraagt aan een zorgvuldige besluitvorming omtrent de eventuele overgang naar een heffing van accijns op basis van alcoholgehalte.

Amsterdam, 4 oktober 2021

Ernst & Young Belastingadviseurs LLP
Namens deze

Walter de Wit
Martijn Vroom
Youri Wijdeveld

Managementsamenvatting

Op 29 juli 2020 heeft de Raad van de Europese Unie Richtlijn 2020/1151 vastgesteld. Deze richtlijn betreft een wijziging van de alcoholaccijnsrichtlijn (Richtlijn 92/83/EEG) en moet vóór 1 januari 2022 geïmplementeerd zijn in Nederland. In Nederland wordt de gewijzigde alcoholaccijnsrichtlijn geïmplementeerd in het wetsvoorstel implementatie richtlijnen accijns 2022.

Tegelijkertijd met de implementatie van de deze richtlijn, overweegt het Ministerie van Financiën in de aanstaande wetswijziging van de Wet op de accijns over te stappen op alcoholpercentage als maatstaf van heffing. In dit rapport noemen wij het systeem waarin het alcoholpercentage fungeert als de maatstaf van heffing het “ABV-systeem”. De wijzigingen in de Europese richtlijn geven geen directe aanleiding tot een overstap naar het ABV-systeem. In tegendeel, Richtlijn 2020/1151 benadrukt juist dat de lidstaten accijns op bier kunnen blijven heffen op basis van het aantal graden Plato en stelt hierbij nadere verduidelijkingen vast.

Naast de overstap op een ABV-systeem, overweegt het Ministerie van Financiën in de aanstaande wetswijziging van de Wet op de accijns de kortingsregeling voor kleine brouwers af te schaffen. Wij merken op dat de wijzigingen in de Europese richtlijn evenmin aanleiding geven tot de deze wens van het Ministerie. In tegendeel, Richtlijn 2020/1151 benadrukt juist dat de lidstaten een verlaagd tarief voor kleine brouwerijen kunnen en mogen blijven toepassen in hun lokale accijnswetgeving.

Indien deze beleidswijzigingen gelijktijdig worden doorgevoerd hebben zij beiden effect op de prijzen en daarmee op de (internationale) concurrentiepositie van de Nederlandse brouwers.

Gezien de onderstaande overwegingen, zien wij meer argumenten om het huidige Plato-systeem te behouden dan over te stappen naar een ABV-systeem:

- Uit onderhavig onderzoek blijkt dat het door het Ministerie van Financiën overwogen tarief tot een accijnsverhoging leidt van 5,36% tot 10,98% voor de gehele biersector. Voor kleine brouwerijen geldt dat er sprake is van een stijging van 12,07% tot 18,05%, voor de grote brouwerijen een stijging van 5,21% tot 10,82%. Deze stijging zal een directe impact hebben op de winstgevendheid van de brouwerijen en het daarmee samenvallende herstel van de coronacrisis.
- Budgetneutraliteit kan wellicht op macroniveau behaald worden als een ander tarief wordt overwogen door het Ministerie, maar op microniveau (dus op het niveau van de individuele brouwerijen) zal dat niet mogelijk zijn onder het huidige voorstel. Wij stellen vast dat op microniveau geen budgetneutraliteit te bewerkstelligen is, hetgeen zal leiden tot een verschuiving van de onderlinge marktposities van brouwerijen.
- Grenseffecten nemen verder toe: de accijnsverschillen tussen Nederland en de buurlanden zullen als gevolg van de overstap naar een ABV-systeem toenemen. Op het moment van het invoeren en vaststellen van een wijziging in de maatstaf van heffing is het vanzelfsprekend dat Nederland de tarieven en maatstaf van heffing van aangrenzende landen in hun beleid betreft. Het is niet duidelijk of de voorgestelde plannen van het Ministerie (voldoende) rekening houden met de interne markt gedachte en wij raden ten eerste aan om dat wel te doen.
- Toename in kosten: het is de verwachting dat de brouwers significante kosten moeten maken bij een overstap naar een ABV-systeem. De brouwers voorzien wijzigingen aan brouwinstallaties (kosten tot € 250.000), meetsystemen (kosten tot € 35.000) en administratiesystemen (kosten tot € 200.000). Hierbij kan worden opgemerkt dat deze kosten significant lager zullen uitvallen bij invoering van het “Deense systeem”, waarbij wettelijke toleranties die ook gelden voor de etiketteringen worden toegepast.
- Implementatietijd: het is de verwachting dat de brouwers met een significante implementatietijd te maken zullen hebben bij een overstap naar een ABV-systeem. De brouwers verwachten tot twee jaar nodig te hebben om alle wijzigingen volledig geïmplementeerd te hebben. Hierbij wordt nogmaals opgemerkt dat deze implementatietijd significant lager uit zou kunnen vallen bij invoering van het “Deense systeem”.
- De nadelen van het Plato-systeem zijn niet voldoende (duidelijk) inzichtelijk gemaakt om een overgang naar een ABV-systeem te rechtvaardigen. De brouwerijen ondervinden geen enkele hinder van het Plato-systeem, gezien het feit dat het meten van graden Plato inherent is aan het brouwproces van bier.
- Bij een overstap naar een nieuw systeem voor accijnsheffing, zou een zorgvuldige en nauwkeurige impactanalyse moeten worden gemaakt.

- **Impact coronacrisis:** de coronacrisis heeft een grote impact op de Nederlandse biersector gehad. Productie en consumptie is sterk afgenomen en hierbij ook de inkomsten voor de brouwerijen. Meer dan de helft van de Nederlandse brouwerijen heeft al moeten bezuinigen om de impact van coronacrisis op te vangen. Een systeemwijziging en een accijnsverhoging doorvoeren tijdens een crisis is qua timing zeer ongelukkig en valt daarom af te raden.

Onze conclusie is aldus dat er veel argumenten zijn om het huidige Plato-systeem te behouden. Daar tegenover zien wij weinig redenen om over te stappen naar een ABV-systeem (deze redenen zijn ons althans onvoldoende duidelijk gemaakt). Wij raden een overstap naar een ABV-systeem daarom af.

Mochten het Ministerie van Financiën desondanks toch voornemens blijven om de maatstaf van heffing van bieraccijnzen te wijzigen naar een heffing per alcoholpercentage, dan hebben wij de volgende aanbevelingen:

1. **Bewerkstellig budgetneutraliteit op macroniveau en streef naar zoveel mogelijk budgetneutraliteit op microniveau.** Om tot budgetneutraliteit op macroniveau te komen, hebben wij berekend dat het tarief maximaal € 7,12 zou mogen bedragen indien de kortingsregeling voor kleine brouwers zou worden afgeschaft, in plaats van het door het Ministerie voorgestelde tarief van € 7,49. Indien deze korting niet wordt afgeschaft, maar in ongewijzigde vorm aanwezig blijft, zou het tarief maximaal € 7,15 mogen bedragen. Wij merken op dat bij deze berekeningen nog geen rekening is gehouden met de eventuele kosten die de brouwers zouden moeten maken.
Wij stellen daarnaast vast dat een overgang naar een ABV-systeem niet gelijkelijk uit zal pakken per brouwer en raden ten eerste aan om nader inzicht te verkrijgen in gevolgen per brouwerij en te zorgen dat hier rekening mee wordt gehouden bij de eventuele invoering.
2. **Voer een werkbaar systeem in.** Indien het Ministerie overstapt naar een ABV-systeem, raden wij aan om een ABV-systeem in te voeren vergelijkbaar met het Deense systeem (dus wettelijke toleranties die ook gelden voor de etikettering). Alle brouwers geven aan dat de kosten die gemoeid zullen zijn met een overstap naar een ABV-systeem in dat geval significant beperkt kunnen worden.

1 Inleiding

1.1 Nederland bierland

Nederland kan met een productie van ruim 24 miljoen hl bier¹ in 2019 met recht een bierland genoemd worden. Ook wanneer we de relatieve aantallen brouwerijen in buurlanden België en Duitsland vergelijken met die in Nederland, komt voornoemde duidelijk naar voren. België en Duitsland hebben namelijk ruim het dubbele aantal inwoners per brouwerij ten opzichte van Nederland. Zo kent Duitsland 1.528 brouwerijen² (1 brouwerij per 54.500 inwoners) en België 279 brouwerijen³ (1 brouwerij per 41.500 inwoners) ten opzichte van 1 brouwerij per 20.500 inwoners in Nederland. De ruim 850⁴ in Nederland geregistreerde bierbrouwerijen zorgen samen voor een uitgebreid assortiment aan biermerken en biersoorten en dragen zo zorg voor de diversiteit van het bierassortiment in Nederland.

Het economisch belang van de brouwerijsector voor Nederland is aanzienlijk. De brouwerijsector draagt in 2019 voor ruim 2,99 miljard euro bij aan de Nederlandse economie en is in datzelfde jaar goed voor bijna 66.000 banen in de brouwerijsector, toeleverende sectoren, retailsector en de horecasector. Daarnaast leverde de brouwerijsector circa 2,71 miljard aan belastingen en accijnzen op.⁵

Het overgrote deel van de bierproductie in Nederland komt voor rekening van de veertien leden van de Vereniging Nederlandse Brouwers. Samen zijn zij verantwoordelijk voor circa 95% van de Nederlandse bierproductie. De overige ruim 835 geregistreerde (micro)brouwerijen bevinden zich door geheel Nederland en produceren samen de overige 5% van de totale productie.

1.2 Bieraccijns

Over de uitslag van het geproduceerde bier betalen de brouwerijen verbruiksbelasting in de vorm van accijns. De betaling van deze accijns is gebaseerd op de Europese accijnsrichtlijn⁶, en in Nederland geïmplementeerd in de Wet op de accijns.⁷ De accijns op bier wordt in Nederland geheven op grond van het aantal procenten Plato van het bier, onderverdeeld in een schijvensysteem bestaande uit vier verschillende schijven. Hiernaast heeft Nederland op basis van de Europese accijnsrichtlijn een verlaagd tarief voor kleine brouwers in de Wet op de accijns opgenomen. Dit verlaagde tarief, ook wel kortingsregeling, verlaagt de te betalen accijns voor brouwerijen met een productie van niet meer dan 200.000 hl met 7,5%.

1.3 Wijziging accijnsrichtlijn

Op 29 juli 2020 heeft de Raad van de Europese Unie Richtlijn 2020/1151⁸ vastgesteld. Deze richtlijn wijzigt een groot aantal artikelen van de Europese accijnsrichtlijn, waaronder enkele artikelen inzake de accijns op bier. De beschreven wijzigingen dienen door de lidstaten voor 31 december 2021 in hun lokale wetgeving te worden geïmplementeerd en vanaf 1 januari 2022 te worden toegepast. Met betrekking tot de heffing van accijns op bier zijn de volgende wijzigingen in Richtlijn 2020/1151 relevant:

¹ Vereniging Nederlandse Brouwers, *Kerncijfers Nederlandse Brouwers*, 2019.

² Deutscher Brauer-Bund, *Deutsche Brauwirtschaft in Zahlen*, 2020.

³ Belgische Brouwers, *2020 jaarrapport*, 2020.

⁴ Op grond van cijfers van de Stichting Erfgoed Nederlandse Biercultuur en Regioplan, *Het belang van bier en de impact van de coronacrisis*. Op basis van het handelsregister van de KvK telt Nederland op 01-01-2021 983 (ingeschreven) brouwerijen. Niet alle geregistreerde brouwerijen hebben een eigen brouwketel. Veel kleine brouwerijen maken gebruik van de brouwketels van andere brouwerijen, de zogenaamde huurbrouwers. Van de bij 858 bij Stichting Erfgoed Nederlandse Biercultuur bekende brouwerijen zijn 419 van de 858 brouwerijen huurbrouwers.

⁵ Voornoemde cijfers allen uit Regioplan, *Het belang van bier en de impact van de coronacrisis*, 2021.

⁶ Richtlijn 92/83/EEG betreffende de harmonisatie van de structuur van de accijns op alcohol en alcoholhoudende dranken.

⁷ Wet van 31 oktober 1991, houdende vereenvoudiging en uniformering van de accijnswetgeving.

⁸ Richtlijn (EU) 2020/1151 van de Raad van 29 juli 2020 tot wijziging van Richtlijn 92/83/EEG betreffende de harmonisatie van de structuur van de accijns op alcohol en alcoholhoudende dranken

- Vaststelling voorwaarden van het meetmoment van het aantal graden Plato bij verzoet of gearomatiseerd bier,
- Om de ontwikkeling van bier met een laag alcoholgehalte te bevorderen, krijgen lidstaten de mogelijkheid om de tariefdrempel voor lage alcoholgehalten op te rekken,
- (Zelf)certificering van kleine producenten van alcoholhoudende dranken,
- Verhoging van de drempel waarop een verlaagd accijnstarief voor bier mag worden toegepast, en
- Uitbreiding van de optionele vrijstelling voor bier dat thuis en voor niet-commerciële doeleinden is vervaardigd.

Naast de implementatie van de voornoemde richtlijn, overweegt het Ministerie van Financiën in de aanstaande wetswijziging van de Wet op de accijns over te stappen op alcoholpercentage als maatstaf van heffing. In dit rapport noemen wij het systeem waarin het alcoholpercentage fungeert als de maatstaf van heffing het “ABV-systeem”.⁹ De wijzigingen in de Europese richtlijn geven geen directe aanleiding tot een overstap naar het ABV-systeem. In tegendeel, Richtlijn 2020/1151 benadrukt juist dat de lidstaten accijns op bier kunnen blijven heffen op basis van het aantal graden Plato en stelt hierbij nadere verduidelijkingen vast.

De ratio achter en de gevolgen van overstap op alcoholpercentage als maatstaf van heffing staan centraal in het onderhavige rapport. Binnen het rapport zullen wij ingaan op het huidige systeem van heffing in Nederland. Hiernaast zullen wij de gevolgen van een overstap naar alcoholpercentage als maatstaf van heffing bespreken. In verband met de grote impact van de coronacrisis op de Nederlandse en internationale bierindustrie zijn de getallen in dit rapport – wanneer niet anders aangegeven – gebaseerd op het laatste pre-coronajaar 2019.

Van belang voor het onderhavige rapport is tevens dat het Ministerie van Financiën overweegt om per 1 januari 2022 de kortingsregeling voor kleine brouwers af te schaffen. Deze overgang wordt door ons behandeld in het rapport met titel “Gepast belast. Het belang van een kleine korting”. De mogelijke afschaffing van de kortingsregeling heeft ook gevolgen voor kleine brouwers. Zoals zal blijken zou het afschaffen van de kortingsregeling en/of de overgang naar een ABV-systeem wel eens teveel van het goede kunnen zijn voor kleine bierbrouwers.

2 Huidige systeem: Plato

2.1 Inleiding

De in 2020 gepubliceerde Richtlijn 2020/1151 wijzigt de Europese accijnsrichtlijn, waaronder enkele artikelen uit deze richtlijn welke betrekking hebben op accijns op bier. De wijzigingen dienen door de lidstaten voor 31 december 2021 in hun lokale wetgeving te worden geïmplementeerd en vanaf 1 januari 2022 te worden toegepast. Het Ministerie van Financiën is voornemens om de wijzigingen met ingang van 1 januari 2022 te implementeren in de Nederlandse Wet op de accijns. Naast de implementatie van Richtlijn 2020/1151, wenst het Ministerie ook over te stappen op alcoholpercentage als maatstaf van heffing. De wijzigingen in de Europese richtlijn lijken geen directe aanleiding te geven tot de deze wens van het Ministerie. In tegendeel, Richtlijn 2020/1151 benadrukt juist dat de lidstaten accijns op bier kunnen heffen op basis van het aantal graden Plato en stelt hierbij nadere verduidelijkingen vast. In dit hoofdstuk zullen wij ingaan op de huidige maatstaf van heffing in Nederland en omliggende landen. Hoofdstuk 3 zal ingaan op de gevolgen van overstappen op een nieuwe maatstaf van heffing.

Van belang voor het onderhavige rapport is tevens dat het Ministerie van Financiën overweegt om de kortingsregeling voor kleine brouwers af te schaffen. Deze overgang wordt door ons behandeld in het rapport met titel “Gepast belast. Het belang van een kleine korting” en zal zodoende niet verdiepend behandeld worden in dit rapport.

Voordat ingegaan wordt op het huidige systeem van accijnshoofden op bier, wordt in onderstaande nader overzicht een beknopte omschrijving van accijnzen in Nederland weergegeven:

⁹ ABV staat voor “alcohol by volume”, oftewel het alcoholpercentage.

Wat zijn accijnzen?

Accijnzen zijn verbruiksbelastingen welke worden geheven op de in de Wet op de accijns aangewezen goederen, te weten: minerale oliën, tabaksfabrikaten en alcoholhoudende dranken, waaronder bier. Op Europees niveau zijn minimum accijnstarieven vastgesteld voor alcoholhoudende dranken, uitgezonderd wijn waar een nultarief voor geldt. In de Wet zijn de Nederlandse accijnstarieven opgenomen. Deze tarieven moeten gelijk of hoger zijn dan de minimumtarieven zoals vastgesteld in de Europese richtlijn. Er gelden geen Europese maximumtarieven waardoor het de lidstaten vrij staat om daarboven hun accijnstarief te bepalen. Daardoor is het nog steeds mogelijk dat er aanzienlijke verschillen in accijnsdruk bestaan tussen verschillende EU-lidstaten.

In Nederland is het tarief van de accijns op bier in de Wet op de accijns ingedeeld in vier categorieën. Het tarief is hoger naarmate het extractgehalte, uitgedrukt in percenten Plato, van het bier hoger is. Bier dat gebrouwen wordt door kleine onafhankelijke brouwerijen wordt met een lager accijnstarief belast (korting van 7,5 procent). De accijnsgoederenplaats waarin het bier wordt vervaardigd dient daarbij wel juridisch en economisch onafhankelijk te zijn van andere accijnsgoederenplaatsen, dit om te voorkomen dat ook grote brouwerijen van de regeling kunnen profiteren.

2.2 Accijnstarieven op bier

In artikel 6 van de Wet op de accijns is vermeld wat onder bier wordt verstaan:

- a) elk produkt van GN-code 2203; en
- b) elk produkt van GN-code 2206 dat een mengsel van bier als bedoeld in onderdeel a en niet-alcoholhoudende dranken bevat;

voor zover deze produkten een alcoholgehalte hebben van meer dan 0,5%vol. Alcoholvrij bier is dus geen bier voor de wet op de Accijns. Deze dranken worden gerekend tot de alcoholvrije dranken.

De accijnstarieven op bier zijn vastgelegd in artikel 7 van de Wet op de accijns. Artikel 7 van de Wet op de accijns bepaalt in de leden 1 en 3 het volgende:

1. *De accijns bedraagt per hectoliter voor bier met een extractgehalte, uitgedrukt in percenten Plato, van:*
 - a. *minder dan 7 € 8,83;*
 - b. *7 tot 11 € 28,49;*
 - c. *11 tot 15 € 37,96;*
 - d. *15 en meer € 47,48.*
2. *Met betrekking tot bier als bedoeld in artikel 6, onderdeel b, met een alcoholgehalte van niet meer dan 1,2%vol wordt het tarief van het eerste lid, onderdeel a, toegepast*
3. *In afwijking in zoverre van het eerste lid bedraagt de accijns voor bier dat is vervaardigd in een accijnsgoederenplaats waar in het voorafgaande kalenderjaar niet meer dan 200 000 hl bier is vervaardigd 92,5/100 deel van de in de onderdelen b, c en d vermelde bedragen.*

Voor brouwerijen die niet meer dan 200.000 hl bier produceren geldt een verlaagd accijnstarief, oftewel een kortingsregeling. Deze kortingsregeling houdt kortweg in dat ze 92,5 procent van de voor hen geldende accijnstarieven betalen. Het verlaagde accijnstarief voor kleine bierbrouwerijen is vastgelegd in artikel 7 lid 4 van de Wet op de accijns. De kortingsregeling houdt dus in dat brouwerijen die niet meer 200.000 hl bier produceren 7,5 procent korting krijgen op de vier in Nederland geldende accijnstarieven. Schematisch is dit weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2.1 Accijnstarieven Nederland

Extractgehalte \ Jaarproductie	Minder dan 200.000 hl	Vanaf 200.000 hl
	minder dan 7 graden Plato	€8,17 per hl bier
van 7 tot 11 graden Plato	€26,35 per hl bier	€28,49 per hl bier
11 tot 15 graden Plato	€35,11 per hl bier	€37,96 per hl bier
15 en meer graden Plato	€43,92 per hl bier	€47,48 per hl bier

2.3 Plato

Zoals in artikel 7 van de Wet op de accijns wordt vermeld, wordt de accijns op bier berekend op basis van het 'extractgehalte', uitgedrukt in percenten Plato. Onder het extractgehalte wordt verstaan (Wet op de accijns, artikel 7, lid 6):

- a) het gehalte aan niet-vluchtige stoffen die in het stamwort zijn opgelost, vermeerderd met
- b) het gehalte van de stoffen die na de gisting aan het bier zijn toegevoegd

Ingevolge artikel 6 lid 1 van de Uitvoeringsregeling accijns wordt het extractgehalte van bier in geconcentreerde vorm of in vaste vorm berekend naar het volume van het bier, nadat dit voor rechtstreekse consumptie geschikt is gemaakt. Daarnaast blijkt uit lid 2 dat degene die het bier in geconcentreerde of in vaste vorm uitslaat dan wel invoert, op verzoek van de inspecteur gehouden is alle gegevens te verstrekken die het mogelijk maken op eenvoudige wijze het volume van het bier te herleiden tot het in het eerste lid bedoelde volume.

Artikel 5 van de Uitvoeringsregeling accijns verwijst naar bijlage B waarin is aangegeven hoe het extractgehalte moet worden vastgesteld: de in het bier aanwezige alcohol moet worden herleid tot het gehalte aan opgeloste stoffen die in het wort aanwezig waren voordat de vergisting plaatsvond. Samen met het gehalte van de niet-vergiste opgeloste stoffen bepaalt dat het extractgehalte.

Het meten van graden Plato is inherent aan het brouwproces van bier en werkt daarom als een goede basis voor de maatstaf van heffing vanuit het perspectief van de brouwers.

2.4 Maatstaf van heffing in de EU

De EU-lidstaten moeten de tarieven vaststellen aan de hand van één van de volgende twee criteria (Richtlijn 92/83/EEG, artikel 3):

- a) het extractgehalte in graden Plato; hiervan is het tarief in Nederland afhankelijk;
- b) het effectief alcoholgehalte van het eindproduct.

Door deze keuzemogelijkheid worden de tarieven binnen de EU niet steeds op dezelfde manier vastgesteld en zijn er dus verschillen tussen de Lidstaten in de wijze van heffing, Ofwel wordt er geheven op basis van graden Plato, ofwel er wordt geheven op basis van het alcoholgehalte.

Een van de doelstellingen van de EU is het vormen van een interne markt, waarvan het opheffen van handelsbelemmeringen tussen de lidstaten een belangrijk onderdeel vormt. Ondernemers binnen Europa moeten zoveel mogelijk gelijk behandeld worden en goederen moeten vrijelijk verhandeld kunnen worden tussen de lidstaten.

Een belangrijke belemmering voor een echte interne markt wordt gevormd door de nationale verschillen in belastingheffing en beleid inzake belastingen. Door het invoeren van richtlijnen worden deze verschillen zoveel mogelijk weggenomen. Op het moment

van het invoeren en vaststellen van een wijziging in de maatstaf van heffing is het vanzelfsprekend dat lidstaten de tarieven en maatstaf van heffing van aangrenzende landen in hun beleid betrekken. Het is niet duidelijk of de voorgestelde plannen van het Ministerie rekening houden met de interne markt gedachte.

In de EU passen veertien lidstaten het Plato-systeem toe: Oostenrijk, België, Bulgarije, Tsjechië, Duitsland, Griekenland, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Polen, Portugal, Roemenië en Spanje. Bijzonderheden:

- België, Nederland, Portugal en Spanje hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om banden in te voeren binnen het Plato-systeem.
- Zowel Spanje als Malta passen een gemengd systeem toe waarbij de douanegrondslag Plato is, maar het verlaagde tarief op basis van het alcoholgehalte eveneens van toepassing is.

De overige dertien EU-lidstaten passen een ABV-systeem toe.

Het is van belang om vast te stellen dat de meeste landen met een grote biersector aldus het Plato-systeem toepassen. Daarnaast is het van belang om vast te stellen dat brouwerijen in de directe buurlanden van Nederland, te weten Duitsland en België, op dit moment eveneens gebruik maken van het Plato-systeem. Er zijn geen aanwijzingen dat er in Duitsland en België directe plannen zijn om over te stappen naar een ABV-systeem.

2.5 Accijnstarieven in de EU

Tabel 2.5 presenteert de huidige accijnstarieven van Nederland, België en Duitsland per kratje pils¹⁰ voor brouwerijen die meer dan 200.000 hl produceren en dus niet onder de kortingsregelingen vallen. De figuur laat zien dat de tarieven in Duitsland en België lager zijn. Wanneer we uitgaan van een prijs van €10 per krat betekent dit dat in Nederland per krat ruim zes flesjes aan accijns wordt betaald. In België en met name Duitsland ligt de accijns lager. Zo wordt in België per krat ruim vier flesjes aan accijns betaald en in Duitsland nog geen 2 flesjes.

Wanneer we de btw-inkomsten eveneens meenemen, betekent dit dat de inkomsten voor de overheid aan btw en accijns €4,77 bedragen. Dit houdt in dat van de 24 flesje in een krat bier er ruim 11 flesjes (11,45) aan btw en accijns aan de overheid moeten worden afgedragen.

Tabel 2.2 Bieraccijns per krat bij productie > 200.000 hl

Lidstaat	Bieraccijns per krat pils (> 200.000 hl)	
	Bieraccijns per krat pils (In Euro)	Bieraccijns per krat pils (In aantal flesjes)
Nederland	€2,73	6,56
België	€1,73	4,16
Duitsland	€0,68	1,63

Bovendien geldt in Duitsland en België een kortingsregeling die verder gaat dan de kortingsregeling in Nederland. In Duitsland en België wordt de korting groter naarmate de brouwerij kleiner is. Een brouwerij die minder dan 5.000 hl bier produceert, krijgt in Duitsland een korting van maar liefst 44 procent. In België geldt voor de kleinste brouwerijen (tot 12.500 hl bier) een korting van 13 procent. Ter vergelijking, in Nederland bedraagt de korting voor brouwerijen met een productie van 200.000 hl of minder 7,5 procent. De kortingsregeling in Duitsland geldt wel alleen voor brouwerijen die minder dan 40.000 hl bier produceren. Echter doordat Duitsland één van de laagste accijnstarieven van de EU kent, is een kortingsregeling voor kleine brouwerijen in Duitsland minder noodzakelijk. Onderstaande tabel brengt de accijnzen per krat in beeld voor brouwerijen die jaarlijks tussen de 25.000 hl en 40.000 hl produceren.

¹⁰ Een krat pils is gedefinieerd als een krat met 24 flessen van 30 cl bier van 12 graden Plato.

Tabel 2.3 Bieraccijns per krat bij productie 25 – 40.000 hl

Lidstaat	Bieraccijns per krat pils (in Euro)	Bieraccijns per krat pils (in aantal flesjes)
Nederland	€2,52	6,05
België	€1,61	3,86
Duitsland	€0,57	1,37

Voor alle productieniveaus geldt dat het huidige accijns in België en Duitsland al lager zijn dan in Nederland. Voor een volledig overzicht van de accijnzen in België, Duitsland en Nederland per productieniveau verwijzen we u naar bijlage 1.

2.6 Achtergrond overstap naar ABV

Het Europese Hof van Justitie heeft op 17 mei 2018 bepaald dat bij de vaststelling van de heffingsgrondslag van gearomatiseerd bier het droge extract van het stamwort in aanmerking moet worden genomen zonder rekening te houden met de smaakstoffen en de suikersiroop die na afloop van de gisting zijn toegevoegd.¹¹ Belastingautoriteiten van de Lidstaten en de Europese Commissie blijken in de praktijk moeite te hebben met deze uitspraak en accepteren de praktische gevolgen ervan niet. Om die reden bepaalt de Herzene alcoholaccijnsrichtlijn nu hoe het Platogehalte moet worden gemeten. Bij het meetmoment van de graden Plato moet worden uitgegaan van het eindproduct en niet van het originele bier in het gearomatiseerde bier.

Ondanks deze verduidelijking in de Herzene alcoholaccijnsrichtlijn, stelt het kabinet nu voor om bij de maatstaf van heffing van bieraccijns over te stappen van extractgehalte op alcoholgehalte. Op basis van gesprekken tussen de Vereniging Nederlandse Brouwers en het Ministerie van Financiën is gebleken dat een overstap door het Ministerie vooral wordt gezien als een lastenverlichting voor de overheid (Douane).

Eén ander argument van het Ministerie lijkt te zijn dat het aantal graden Plato voor de meeste consumenten een nietszeggend gegeven is. Door over te stappen op alcoholpercentage als maatstaf van heffing, wordt er een tarief ingevoerd per procent alcohol, zoals ook het geval is bij wijn en gedistilleerde drank.

We begrijpen dat het doel van het Ministerie van Financiën is om de omzetting van extractgehalte naar alcoholgehalte op macroniveau budgettair neutraal vorm te geven. Volgens het Ministerie van Financiën is de omzetting bij een tarief van €7,49 per procent alcohol per hectoliter op macroniveau budgettair neutraal. De inschatting van het Ministerie van Financiën lijkt verder dat de gevolgen voor de administratieve lasten voor brouwerijen beperkt zullen zijn.

¹¹ HvJ EU 17 mei 2018, C-30/17 (Kompania Piwowarska), ECLI:EU:C:2018:325.

3 Gevolgen van overstap naar ABV

3.1 Inleiding

Volgens het wetsvoorstel van het Ministerie van Financiën wordt bij de voorgestelde overstap een tarief van €7,49 per procent alcohol per hectoliter (per ABV per hl) gehanteerd. Een uitgebreide analyse van deze overgang hebben wij hieronder beschreven. Uit dit onderzoek blijkt dat het Ministerie van Financiën voornemens is een accijnsverhoging door te voeren voor de sector die neerkomt op 5,22%, voor kleine brouwerijen geldt dat er sprake is van een stijging van 11,92%, voor de grote brouwerijen een stijging van 5,07%.

Allereerst zullen wij in dit hoofdstuk stilstaan bij de impact op de accijnsheffing. Vervolgens zullen wij inzichtelijk maken wat de mogelijke kosten zullen zijn van een overstap op een ABV-systeem. Hierna zullen we analyseren of er sprake is van marktverstoring en grenseffecten. Ten slotte zullen we de impact van de coronacrisis nader beschrijven.

3.2 Impact op de accijnsheffing

Op grond van informatie aangeleverd door brouwerijen aangesloten bij de Vereniging Nederlandse Brouwers hebben wij de algemene impact van de overgang naar een ABV-systeem berekend. Deze impactberekening is gebaseerd op het voorgestelde bieraccijnstarief van €7,49 per ABV per hl bier. Daarbij zijn scenario's onderscheiden waar de afschaffing van de kortingsregeling wel of niet wordt doorgezet. Hieruit blijkt dat de impact voor zowel grote als kleine brouwers in beide gevallen zeer groot is.

Afgaande op het huidige plan van het Ministerie van Financiën, zijnde de overgang van Plato naar ABV en een afschaffing van de kortingsregeling, zal het door de kleine brouwerijen af te dragen bedrag aan accijns met 11,92%¹² stijgen en voor grote brouwerijen met 5,07%¹³ (waarbij de verschillen op brouwerijniveau groot zijn).

3.2.1 Geen sprake van budgetneutraliteit

Uit tabel 3.2 blijkt dat voor wat betreft de onderzochte brouwers er in Nederland in 2019¹⁴ een totale accijnsopbrengst was van € 427.108.545,53 onder het huidige Plato-systeem. Indien er wordt overgestapt op een ABV-systeem met een tarief van € 7,49 per procent alcohol per hl en de kortingsregeling voor kleine brouwers wordt afgeschaft (in lijn dus met het huidige voorstel van het Ministerie van Financiën), dan komt dit neer op een stijging van de accijnzen met 5,22%:

Indien er wordt overgestapt op een ABV-systeem en de kortingsregeling voor kleine brouwers wordt niet afgeschaft (in afwijking dus van het huidige voorstel van het Ministerie van Financiën), dan stijgen de accijnzen voor de kleine brouwers met 4,78%

Onze conclusie is daarom dat er op macroniveau geen sprake is van budgetneutraliteit, zowel niet bij handhaving als niet bij afschaffing van de kortingsregeling voor kleine brouwers. Bij een tarief van € 7,49 per procent alcohol per hl zal er sprake zijn van een forse accijnsverhoging op macroniveau. De totale toename in accijnsinkomsten voor de overheid kan zelfs oplopen tot meer dan 22 miljoen euro op jaarbasis.

Tabel 3.1 Totaal toename accijnsopbrengst voor overheid bij ABV met en zonder korting voor kleine brouwerijen

Totaal brouwerijen in scope	
Totaal accijns bij Plato met korting (huidig)	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49) zonder korting
€ 427.108.545,53	€ 449.403.882

¹² Op brouwerijniveau liggen de verschillen tussen 8,38% en 27,78% stijging.

¹³ Op brouwerijniveau liggen de verschillen tussen 1,00% en 27,56% stijging.

¹⁴ Het jaar 2019 is als uitgangspunt genomen, omdat het jaar 2020 geen goed beeld geeft als gevolg van de coronacrisis en de daarmee samenhangende sluiting van de horeca.

	+5,22%
Totaal accijns bij Plato met korting (huidig)	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49) met korting
€ 427.108.545,53	€ 447.536.881
	+4,78%

Hieronder geven wij de verschillen aan voor twee categorieën: grote en kleine brouwers. Onder kleine brouwerijen wordt verstaan brouwerijen met een jaarproductie van niet meer dan 200.000 hl.

Binnen deze categorieën zullen naar verwachting eveneens verschillen zijn, naar gelang het soort bier dat gebrouwen wordt (en de hoogte van de alcoholpercentages), zoals wij nader analyseren in paragraaf 3.2.3.

Tabel 3.2 Analyse accijnsverhoging grote brouwers

Totaal grote brouwerijen in scope	
Totaal accijns bij Plato	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49)
€ 417.492.302	€ 438.641.144
	+5,07%

Tabel 3.3 Analyse accijnsverhoging kleine brouwers

Totaal kleine brouwerijen in scope	
Totaal accijns bij Plato met korting (huidig systeem)	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49) zonder korting
€ 9.616.243	€ 10.762.783
	+11,92%
Totaal accijns bij Plato met korting (huidig systeem)	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49) met korting
€ 9.616.243	€ 9.955.575
	+3,53%

Uit tabellen 3.2 en 3.3 blijkt dat de impact van een overgang op een ABV-systeem groter is op kleine brouwers dan op grote brouwers. Het door de kleine brouwers af te dragen bedrag aan accijns zal onder het huidige voorstel met 11,92%¹⁵ stijgen, dit ten opzichte van een stijging van 5,07% voor de grote brouwers. Dit verschil komt grotendeels voort uit het soort bier dat gebrouwen wordt en de daarbij horende hoogte van de alcoholpercentages.¹⁶ Ook heeft een en ander te maken met het schijventarief dat thans van toepassing is bij de heffing op basis van graden Plato. Zo geldt bij bier van 15 graden Plato of meer een tarief van €47,48 per hl bier. Een bier dat een gehalte aan graden Plato van meer dan 15 graden heeft zal na overgang naar een ABV-systeem veelal zwaarder worden getroffen omdat het werkelijke alcoholpercentage nu de basis van heffing gaat vormen.

Indien het Ministerie ervoor kiest de kortingsregeling in zijn huidige vorm in stand te houden, zal de impact (iets) minder groot zijn.

3.2.2 Budgetneutraliteit op macroniveau bewerkstelligen

Om tot budgetneutraliteit op macroniveau te komen, hebben wij berekend dat het tarief maximaal € 7,118403522 (afgerond € 7,12) zou mogen bedragen indien, zoals door het Ministerie voorgesteld, de kortingsregeling voor kleine brouwers wordt afgeschaft. Indien deze korting niet wordt afgeschaft, maar in ongewijzigde vorm aanwezig blijft, zou het tarief maximaal € 7,149529212 (afgerond € 7,15) mogen bedragen. Wij benadrukken dat deze tarieven significant lager zijn dan de voorgestelde tarieven door het Ministerie van Financiën.

Tabel 3.4 Analyse neutraal tarief op macroniveau¹⁷

¹⁵ Op brouwerijniveau liggen de verschillen tussen 8,38% en 27,78% stijging.

¹⁶ Zie bijlage 2 voor een nadere uitleg betreffende de grotere stijging in accijnslast voor kleinere brouwerijen.

¹⁷ Zie bijlage 3 voor nadere uitleg betreffende deze berekening.

Analyse neutraal tarief	
Neutrale accijns ABV (zonder korting)	Totaal accijns bij ABV neutraal
€ 7,118403522	€ 427.108.545,53
Neutrale accijns (met korting)	Totaal accijns bij ABV neutraal
€ 7,149529212	€ 427.108.545,53

3.2.3 Budgetneutraliteit op microniveau

Wij merken op dat wanneer budgetneutraliteit op macroniveau bewerkstelligd wordt, er niet ook automatisch sprake is van budgetneutraliteit op microniveau (per brouwer). In tegendeel, op microniveau zien wij dat er grote verschillen ontstaan tussen de brouwers ten gevolge van een overgang naar een ABV-systeem, ook als sprake is van budgetneutraliteit op macroniveau.

Wij zien bijvoorbeeld dat bij een op macroniveau neutraal tarief van € 7,118403522 één brouwer een accijnsverhoging krijgt van 21,44% terwijl een andere brouwer te maken krijgt met een accijnsverlaging van 4,01%. Overigens blijkt dat twee brouwers bij een op macroniveau neutraal tarief te maken krijgen met een accijnsverlaging, terwijl alle andere brouwers te maken krijgen met een accijnsverhoging. Wij stellen daarom vast dat een overgang naar een ABV-systeem niet gelijkmatig uit zal pakken per brouwer.

3.3 Impact op de kosten

Uit de interviews met de brouwers begrijpen wij dat de inschatting van het Ministerie van Financiën is dat de gevolgen voor de administratieve lasten beperkt zullen zijn. Het is ons niet duidelijk of het Ministerie van Financiën een duidelijk beeld heeft van de (overige) kosten die er voor de brouwerijen zullen zijn met een overstap naar een ABV-systeem. Om die reden zetten wij hieronder uiteen met welke additionele kostenposten de kleine en grote brouwers realistisch gezien te maken zullen hebben bij een overstap naar een ABV-systeem.

3.3.1 Brouwproces/brouwinstallatie

De meeste brouwers geven aan dat hun brouwinstallaties niet gewijzigd hoeven te worden bij een overstap naar een ABV-systeem, gezien het feit dat het meten van graden Plato inherent is aan het brouwproces van bier. Wij benadrukken dat dit niet geldt voor alle brouwers: sommige brouwers geven aan dat hun brouwinstallaties gewijzigd moeten worden.

Met betrekking tot het brouwproces geeft een meerderheid van de brouwers aan dat ze extra kosten en tijd kwijt zullen zijn ten gevolge van een overgang naar een ABV-systeem. Volgens deze brouwers zijn de huidige brouwrecepten en -processen er namelijk op gericht om op een bepaald graden Plato uit te komen bij het eindproduct. Deze recepten en processen moeten worden omgezet naar een richtpunt op alcoholpercentage. Om die reden worden de volgende wijzigingen voorzien:

- Er moet een review uitgevoerd worden op de recepturen aan de hand van de verschillende biercategorieën;
- Verdeling van grondstoffen moet aangepast worden aan de hand van de review van de recepten.
- De receptparameters moeten opnieuw bepaald worden aan de hand van de 'nieuwe' recepturen.

Deze brouwers geven aan dat het lastig is om op dit moment een inschatting te maken van de precieze kosten. De grootste kostenpost lijkt uit personeelsuren te bestaan. Schattingen van de kosten variëren van € 25.000 (volgens een grote brouwerij) tot € 250.000 (volgens een kleinere brouwerij). Wij raden aan om deze kosten nader te analyseren en de uitkomsten mee te nemen in de overwegingen bij een overstap naar een ABV-systeem.

De verwachting is dat het 1 maand (volgens een grote brouwerij) tot 2 jaren (volgens een kleinere brouwerij) zal duren om de wijzigingen volledig geïmplementeerd te hebben.

Gezien de hoge kosten en de lange implementatietijd om de wijzigingen in met name het brouwproces door te voeren, raden wij aan om deze gevolgen nader te onderzoeken. Op basis van de interviews lijken zowel de absolute als relatieve gevolgen voor kleinere brouwers groter te zijn dan voor grote brouwers.

3.3.2 Meetsystemen

Alle kleine brouwers geven aan dat een overstap naar het ABV-systeem ertoe leidt dat de meetsystemen moeten worden aangepast. Grote brouwers geven aan dat dit niet voor hen geldt (hun huidige meetsystemen zullen naar waarschijnlijkheid reeds toereikend zijn).

Schattingen van de investeringskosten variëren tussen de € 10.000 tot € 35.000 voor kleine brouwers. Schattingen van de implementatietijd variëren tussen de 3 en 6 maanden voor de kleine brouwers.

Op basis van het bovenstaande is de verwachting dat de kleinere brouwers significante kosten moeten maken om de meetsystemen aan te passen. De verwachting is daarnaast dat de implementatietijd 3 tot 6 maanden in beslag zal nemen

3.3.3 Administratiesysteem

Alle brouwers geven aan dat een overstap naar het ABV-systeem ertoe leidt dat nieuwe (of extra) administratiesystemen moeten worden aangeschaft. Dit komt met name omdat het ERP-systeem anders ingericht moet worden.

Schattingen van de investeringskosten variëren tussen de € 10.000 en hoger voor kleine brouwers en tussen de € 50.000 tot € 200.000 voor grote brouwers. Schattingen van de implementatietijd variëren tussen de 3 en 6 maanden voor de kleine brouwers en 6 maanden tot 1,5 jaar voor grote brouwers.

Op basis van het bovenstaande is de verwachting dat de brouwers significante kosten moeten maken om de administratiesystemen aan te passen. De verwachting is daarnaast dat de implementatietijd tot anderhalf jaar in beslag zal nemen.

3.3.4 Deens systeem

In Denemarken heeft in 2004 een overstap plaatsgevonden van Plato naar een ABV-systeem. Bij het huidige ABV-systeem in Denemarken mag het werkelijke alcoholgehalte in het bier afwijken van het alcoholgehalte dat in het kader van ABV-systeem wordt doorgegeven aan de Douane. Hierbij houdt Denemarken de in Europese etiketteringswetgeving vastgelegde toleranties aan die ook gelden voor de etiketteringen van bier.¹⁸ Het alcoholgehalte wordt in Denemarken bepaald bij 20°C, wat ook in lijn is met Europese regelgeving.

Tabel 3.5 Deens systeem

Biersoort	Positieve of negatieve tolerantie
Biersoorten van GN-code 2203 00 en een alcoholgehalte van ten hoogste 5,5% vol. (geldt niet voor bieren van GN-code 2206 (biertmixen))	0,5% vol.
Biersoorten met een alcoholgehalte van meer dan 5,5% vol.	1% vol.
Andere dranken met een alcoholgehalte van meer dan 1,2% vol. (incl. biertmixen)	0,3% vol.

Als voorbeeld: als een brouwerij bij de accijnsaangifte van een bepaald bier uitgaat van 7% alcohol, dan mag in dit bier tussen de 6% en 8% alcohol zitten. In Denemarken werkt dit systeem naar verluid goed voor grote en kleine brouwerijen.

¹⁸ Verordening (EU) nr. 1169/2011, Bijlage XII.

De Nederlandse brouwers geven aan dat indien het 'Deense systeem', zoals hierboven uiteengezet, zou worden ingevoerd in Nederland minder of kleinere wijzigingen in de administratiesystemen worden verwacht. Het is de verwachting dat de brouwprocessen/brouwinstallaties en meetsystemen in dat geval geen (of in ieder geval veel minder vergaande) aanpassingen behoeven.

Indien het Ministerie overgaat tot een overstap naar een ABV-systeem, raden wij daarom ten zeerste aan om een ABV-systeem in te voeren vergelijkbaar met het Deense systeem (dus wettelijke toleranties die ook gelden voor de etiketteringen). Alle brouwers geven aan dat de kosten die gemoeid zullen zijn met een overstap naar een ABV-systeem in dat geval significant beperkt kunnen worden.

3.4 Impact op de Nederlandse markt

In deze paragraaf analyseren wij of een ABV-systeem marktverstrend zou werken en zo ja, op welke manier.

Brouwerijen met bieren met hogere alcoholpercentages krijgen onder het ABV-systeem te maken met een relatief sterkere accijnsverhoging. Het is daarom de verwachting dat de overgang naar een ABV-systeem invloed zal hebben op de verhoudingen binnen de Nederlandse markt.

Uit interviews blijkt dat brouwers de volgende gevolgen zien voor de Nederlandse markt:

- Met name brouwerijen die over het algemeen bieren met hogere alcoholpercentages brouwen, krijgen onder het ABV-systeem te maken met een sterke stijging van de accijnzen.
- Er bestaat een verwachting dat prijzen verhoogd moeten worden door hogere accijnstarieven op zwaardere bieren en dat retail en/of horeca een dergelijke prijsverhoging niet zou accepteren. Dit zal betekenen dat de brouwers ofwel hun prijzen moeten verlagen of minder bier zullen kunnen verkopen. Als gevolg hiervan bestaan zorgen over de winstgevendheid en, in het verlengde daarvan, het verdwijnen van arbeidsplaatsen.

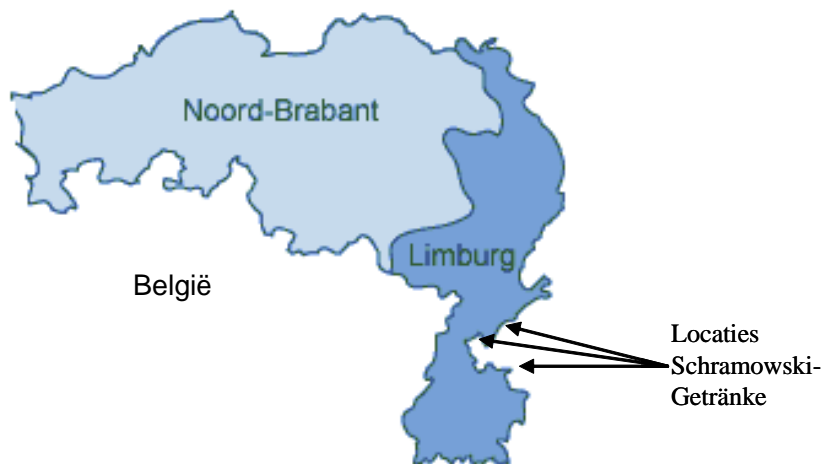
3.5 Impact op prijsverschillen en grenseffecten

De accijnsverschillen tussen Nederland en de buurlanden Duitsland en België nemen door een accijnsverhoging verder toe. In deze paragraaf proberen we nader zicht te krijgen op de effecten van deze accijnsverschillen op de prijzen van bier.

3.5.1 Huidige prijsverschillen

Uit gegevens van The Brewers of Europe blijkt dat de gemiddelde prijs in Nederland van een krat pils van 24 flesjes van 0,3 l/flesje gelijk is aan €10,72 (2018) exclusief statiegeld, zijnde €14,62 inclusief statiegeld. Uit deze zelfde gegevens blijkt dat de gemiddelde prijs van een krat pils nu ruim lager is in Duitsland, namelijk €9,14 (2018) exclusief statiegeld. Schramowski Getränke biedt een Nederlands A-merk krat bier aan voor €8,99 inclusief statiegeld. Dit is bijna 40% minder dan de huidige verkoopprijs in Nederland. Schramowski Getränke is een Duitse drankenhandel die verscheidene locaties net over de grens in Zuid-Limburg heeft en zich gezien het aanbod van met name Nederlands bier op de Nederlandse consument lijkt te richten.

Figuur 4.3 Locaties Schramowski Getränke over de grens in Zuid-Limburg

De accijnsverschillen tussen Nederland en België zijn kleiner. Daarbij geldt dat supermarkten in België niet onder de inkooprijds mogen verkopen en daardoor minder makkelijk kunnen stunts met hun bier.¹⁹ Toch treden ook hier grenseffecten op.

Uit de interviews bleek dat de kleine brouwers allen de mogelijkheden onderzochten hoe zij om zouden gaan met kosten welke opkomen bij het afschaffen van de kortingsregeling, zoals wij nader uitwerken in ons rapport “Gepast belast. Het grote belang van een kleine korting”. Een mogelijkheid is om de kosten door te berekenen aan supermarkten of horeca. Indien zij de accijnsverhoging vervolgens doorberekenen aan de consument, hetgeen wij waarschijnlijk achten, betekent dit dat de gemiddelde consumentenprijs in Nederland voor bier van kleinere brouwerijen omhoog zal gaan als gevolg van de geplande accijnsverhoging (inclusief btw). Deze stijging zal ook grotere prijsverschillen met België en Duitsland teweegbrengen. Voor wat betreft de overgang van heffing op grond van procenten Plato naar ABV, verwachten wij eenzelfde doorberekening. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat bieren met een hoger percentage alcohol hierdoor dus sterker in prijs zullen stijgen dan bieren met een lager alcoholpercentage.

Een ongewenst gevolg van te grote prijsverschillen als gevolg van accijnsverschillen tussen buurlanden vormen grenseffecten. Wanneer de prijs van bier in Nederland stijgt ten opzichte van België of Duitsland, zullen er grenseffecten optreden en zal naar verwachting meer bier over de grens worden gekocht.

3.5.2 Grenseffecten

Grenseffecten als gevolg van accijnsverschillen vormen geen onbekend verschijnsel in Nederland. Uit een onderzoek van Regioplan²⁰ blijkt dat na de accijnsverhogingen op bier van 1 januari 2013 de frequentie waarin Nederlanders bier kochten over de grens met België en de grens met Duitsland ruim hoger lag dan voor de accijnsverhoging. Ook gaven consumenten aan dat zij meer bier over de grens waren gaan kopen dan na de verhoging van de bieraccijns. Hiernaast duidt aanwezigheid van drankhandels als het eerdergenoemde Schramowski Getränke en Drinks4You, die zich duidelijk richten op de Nederlandse consument, erop dat er grensverkeer plaatsvindt. Ook de op 1 juli 2021 in werking getreden (nieuwe) Alcoholwet²¹, welke kortingen verbiedt op alcoholhoudende dranken van meer dan 25% van de gewoonlijke consumentenprijs, veroorzaakt reeds grenseffecten. Na invoering van de (nieuwe) Alcoholwet bleek direct dat de grenseffecten sterk toenamen, hetgeen ook door het Vakcentrum (belangenbehartiger voor ondernemers) als een negatieve ontwikkeling wordt benoemd.

¹⁹ Artikel 110 Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming.

²⁰ Regioplan, *Nog een rondje van de burens; verdiepend onderzoek gevolgen accijnsverhoging bier, 2013*

²¹ Artikel 2a Wet van 7 oktober 1964, tot regeling van de uitoefening van de bedrijven en de werkzaamheid, waarin of in het kader waarvan alcoholhoudende drank wordt verstrekt.

Recentere cijfers met betrekking tot de grenseffecten dan het onderzoek van Regioplan zijn helaas niet beschikbaar. Het is wel mogelijk een schatting te maken van de totale grenseffecten op grond van de gegevens uit het voornoemde onderzoek. Op grond van cijfers van het CBS, het rapport van Regioplan en eigen aannames hebben wij voor de schatting de volgende aannames gedaan.

- Op grond van cijfers van het CBS bedraagt het aantal inwoners in de grensstreek circa 6 miljoen. We vatten de grensstreek op zoals beschreven op de Factsheet Grensregio's van het CBS. Deze Factsheet is bijgevoegd in bijlage 4. In deze strook is vrijwel heel Limburg gelegen en grote delen van Noord-Brabant, Oost-Gelderland, Twente, Drenthe en Groningen en Zeeland.
- We gaan er verder van uit dat zo'n 21 procent van de inwoners boven de 20 jaar (het gaat dan om circa driekwart van deze groep) wel eens inkopen doet aan de andere zijde van de grens en dat dit gemiddeld 10 keer per jaar plaatsvindt.
- Tot slot nemen wij aan dat zij per keer een kratje bier meenemen of het equivalent daarvan (het komt dan neer op circa 72 liter bier per jaar).

Uitgaande van deze aannames, betekent dit dat circa 680.400 hl bier door Nederlanders in België en Duitsland wordt gekocht. De Nederlandse fiscus mist hierdoor de volgende inkomsten:

- Op dit moment c.q. bij het huidige accijnstarief van € 37,96 per hl: gederfde inkomsten voor de schatkist vanwege accijns ten bedrage van € 25,38 mln.
- De overheid mist dan ook de btw over deze consumptiedaling. Uitgaande van een gemiddelde consumentenprijs per krat van 7,2 liter van € 10,72 en een btw-tarief van 21%, betekent dit dat per krat €1,86 btw-inkomsten wordt gemist. De gederfde btw-inkomsten bedragen dan in totaal €17.577.000.

Bovendien neemt het risico op illegale import van bier door de horecabedrijven in de grensstreek toe. Zo biedt Schramowski Getränke niet alleen Nederlands bier in kratten onder de verkoopprijs in Nederland aan, maar ook fusten. Een fust van 50 liter Heineken bier kost bij Schramowski Getränke €99,99 incl. btw. Ter vergelijking hetzelfde fust kost bij een Nederlandse leverancier als de Makro €143,99 incl. btw.

Hiernaast kan een accijnsverhoging op bier niet los gezien worden van andere accijnsverschillen, zoals bijvoorbeeld brandstofaccijns. Wanneer de verschillen in benzineprijzen tussen Nederland en de buurlanden toenemen, zullen meer mensen over de grens gaan tanken. In het geval de consument de keuze maakt om over de grens te gaan tanken, is het dan geen moeite meer om op de terugweg ook bier in te kopen bij de lokale Duitse of Belgische supermarkt.

Wij raden aan om nader onderzoek te doen naar de precieze grenseffecten van een wijziging naar een ABV-systeem alvorens dit systeem in te voeren. Op het moment van het invoeren en vaststellen van een wijziging in de maatstaf van heffing is het vanzelfsprekend dat Nederland de tarieven en maatstaf van heffing van aangrenzende landen in hun beleid betreft. Het is niet duidelijk of de voorgestelde plannen van het Ministerie (voldoende) rekening houden met de interne markt gedachte en wij raden ten eerste aan om dat wel te doen.

3.6 Impact van de coronacrisis

De impact van de coronacrisis op bierbrouwers mag in het kader van de overgang naar een ABV-systeem niet onderbelicht blijven. Vele sectoren in Nederland zijn op verschillende vlakken hard geraakt door de coronacrisis. Regioplan heeft recentelijk een onderzoek gepubliceerd inzake de impact van de coronacrisis op de Nederlandse biersector. Uit het onderzoek blijkt dat de biersector in Nederland zeer hard is geraakt door de crisis. Onder meer in verband met de maandenlange sluiting van de horeca in 2020 en 2021 zijn de consumptie en productie van bier in 2020 ten opzichte van 2019²², sterk afgenomen. De impact van de coronacrisis werkt ook door in het werkgelegenheidseffect, de toegevoegde waarde, en de bier gerelateerde overheidsinkomsten, welke allen afnemen met 45,4%, 40,1% en 37,3%. Hiernaast heeft meer dan de helft van de brouwerijen bezuinigingen moeten doorvoeren om de impact van de coronacrisis op hun brouwerij te moeten opvangen.

²² Een afname van respectievelijk 14% en 8,3%. Regioplan, *Het belang van bier en de impact van de coronacrisis*, 2021.

Ook het betalingsrisico van de brouwerijen neemt toe door de coronacrisis. Dit komt doordat brouwerijen veelal de afdracht van accijns voorfinancieren. Wanneer een horeca-uitbater vervolgens zijn betalingsverplichtingen niet nakomt is de brouwerij het geld kwijt doordat, in tegenstelling tot btw, accijns niet teruggevorderd kunnen worden. Door de penibele situaties waar veel horecagelegenheden zich bevinden door de coronacrisis, zal dit risico alleen maar toe zijn genomen. Het verhoogde betalingsrisico heeft meer gevolgen voor kleine dan voor grote brouwerijen doordat de financiële buffer van kleine brouwerijen veelal lager is. In het verlengde hiervan is het belangrijk te melden dat de kleine brouwerijen hun inkomsten in een grotere mate uit horecabranche halen, die veel gesloten is (geweest). Deze inkomsten zijn tijdens de coronacrisis dus grotendeels weggevallen. Het alsmat sluiten en openen van de horeca brengt tevens grote onzekerheid mee voor de brouwerijen, hetgeen ook hun groei en herstel sterk afremt.

4 Conclusie en aanbevelingen

Het Ministerie van Financiën is voornemens om de maatstaf van heffing van bieraccijnzen te wijzigen van een heffing naar graden Plato naar een heffing per alcoholpercentage. Volgens wetsvoorstel van het Ministerie van Financiën wordt het accijnstarief voor bier gewijzigd in een tarief van €7,49 per percentage alcohol per hectoliter.

Onze conclusie is dat er veel argumenten zijn om het huidige Plato-systeem te behouden en zeer weinig redenen om over te stappen naar een ABV-systeem. Wij raden een overstap naar een ABV-systeem af vanwege de redenen welke onderstaand zijn vermeld:

- Uit onderhavig onderzoek blijkt dat het tarief dat is voorgesteld door het Ministerie van Financiën tot een accijnsverhoging leidt van 5,22% voor de biersector als geheel. Voor kleine brouwerijen komt dit neer op een accijnsstijging van 11,92% (inclusief het afschaffen van de kortingsregeling voor kleine brouwerijen), voor grote brouwerijen een stijging van 5,07%. Deze stijging zal een directe impact hebben op de winstgevendheid van de brouwerijen en de daarmee samenvallende groei.
- Budgetneutraliteit kan wellicht op macroniveau behaald worden als een ander tarief wordt overwogen door het Ministerie, maar op microniveau (dus op het niveau van de individuele brouwerijen) zal dat niet mogelijk zijn onder het huidige voorstel. Wij stellen vast dat op microniveau geen budgetneutraliteit te bewerkstelligen is, hetgeen zal leiden tot een verschuiving van de onderlinge marktposities van brouwerijen.
- Impact op de Nederlandse markt: het is de verwachting dat de overgang naar een ABV-systeem invloed zal hebben op de verhoudingen binnen de Nederlandse markt.
- Grenseffecten nemen verder toe: de accijnsverschillen tussen Nederland en de buurlanden zullen als gevolg van de afschaffing van de kortingsregeling fors toenemen. De prijsverschillen en daarmee samenhangende grenseffecten en gemiste inkomsten aan btw en accijns zullen hiermee ook toenemen. Op het moment van het invoeren en vaststellen van een wijziging in de maatstaf van heffing is het vanzelfsprekend dat Nederland de tarieven en maatstaf van heffing van aangrenzende landen in hun beleid betreft. Het is niet duidelijk of de voorgestelde plannen van het Ministerie (voldoende) rekening houden met de interne markt gedachte en wij raden ten eerste aan om dat wel te doen.
- Toename in kosten: het is de verwachting dat de brouwers significante kosten moeten maken bij een overstap naar een ABV-systeem. De brouwers voorzien wijzigingen aan brouwinstallaties (kosten tot € 250.000), meetsystemen (kosten tot € 35.000) en administratiesystemen (kosten tot € 200.000). Wij merken hierbij op dat deze kosten significant lager zullen uitvallen bij invoering van het “Deense systeem”, zoals nader uitgewerkt in de onderstaande aanbevelingen.
- Implementatietijd: het is de verwachting dat de brouwers met een significante implementatietijd te maken zullen hebben bij een overstap naar een ABV-systeem. De brouwers verwachten tot twee jaar nodig te hebben om alle wijzigingen volledig geïmplementeerd te hebben.
- De nadelen van het Plato-systeem voor de overheid zijn niet voldoende (duidelijk) inzichtelijk gemaakt om een overgang naar een ABV-systeem te rechtvaardigen. De brouwerijen ondervinden geen enkele hinder van het Plato-systeem, gezien het feit dat het meten van graden Plato inherent is aan het brouwproces van bier.
- Bij een overstap naar een nieuw systeem voor accijnsheffing, zou een zorgvuldige en nauwkeurige impactanalyse op microniveau moeten worden gemaakt.
- Impact coronacrisis: de coronacrisis heeft een grote impact op de Nederlandse biersector gehad. Productie en consumptie is sterk afgenomen en hierbij ook de inkomsten voor de brouwerijen. Meer dan de helft van de Nederlandse brouwerijen heeft al moeten bezuinigen om de impact van coronacrisis op te vangen. Een accijnsverhoging doorvoeren tijdens een crisis is qua timing zeer ongelukkig en raden wij daarom sterk af.

4.1 Aanbevelingen bij overstap naar ABV-systeem

Mochten het kabinet en Ministerie van Financiën ondanks het bovenstaande toch voornemens blijven om de maatstaf van heffing van bieraccijnzen te wijzigen naar een heffing per alcoholpercentage, dan hebben wij met name aanbevelingen op het gebied van budgetneutraliteit en een praktisch werkbaar systeem.

4.1.1 Bewerkstellig budgetneutraliteit

Wij begrijpen dat de doelstelling van het Ministerie van Financiën is dat de overgang 'op macroniveau' budgettair neutraal zal worden vormgegeven waarbij de opbrengst van de bieraccijns over de jaren 2017-2019 als uitgangspunt wordt genomen. Uit onze analyse blijkt dat de overgang van Plato naar ABV in combinatie met een afschaffing van de kortingsregeling, zal leiden tot een stijging van 11,92% van het door de kleine brouwerijen af te dragen bedrag aan accijns, dit ten opzichte van een stijging van 5,07% voor de grote brouwerijen. Gezien het feit dat de wijzigingen tot accijnsverhogingen leiden voor alle brouwerijen, is de verwachting dat er op basis van de huidige voorstellen geen sprake is van budgetneutraliteit, zowel niet op het niveau van de overheid als op het niveau van de brouwers.

Om tot budgetneutraliteit op macroniveau te komen, hebben wij berekend dat het tarief maximaal € 7,118403522 (afgerond € 7,12) zou mogen bedragen indien de kortingsregeling voor kleine brouwers wordt afgeschaft. Indien deze korting niet wordt afgeschaft, maar in ongewijzigde vorm aanwezig blijft, zou het tarief maximaal € 7,149529212 (afgerond € 7,15) mogen bedragen. Wij merken op dat bij deze berekeningen nog geen rekening is gehouden met de eventuele kosten die de brouwers zouden moeten maken (zie paragraaf 3.3).

Wij merken daarnaast op dat wanneer budgetneutraliteit op macroniveau wordt bewerkstelligd, er niet ook automatisch sprake is van budgetneutraliteit op microniveau (per brouwer). In tegendeel, op microniveau zien wij dat er grote verschillen ontstaan tussen de brouwers ten gevolge van een overgang naar een ABV-systeem volgens het huidige voorstel. Wij stellen daarom vast dat een overgang naar een ABV-systeem niet gelijkmatig uit zal pakken per brouwer en raden ten zeerste aan om nader inzicht te verkrijgen in de gevolgen per brouwerij.

Gezien de reeds bestaande accijnsverschillen tussen Nederland en haar buurlanden en de te verwachten grenseffecten, is terughoudendheid op zijn plaats bij verdere accijnsverhogingen.

4.1.2 Voer een werkbaar systeem in

De brouwers geven aan dat indien het 'Deense systeem', zoals uiteengezet in paragraaf 3.4.4, zou worden ingevoerd in Nederland alleen (kleine) wijzigingen in de administratiesystemen worden verwacht. Het is de verwachting dat de brouwprocessen/brouwinstallaties en meetsystemen in dat geval geen (of in ieder geval veel minder vergaande) aanpassingen behoeven.

Indien het Ministerie overgaat tot een overstap naar een ABV-systeem, raden wij om die reden aan om een ABV-systeem in te voeren vergelijkbaar met het Deense systeem (dus wettelijke toleranties die ook gelden voor de etiketteringen). Alle brouwers geven aan dat de kosten die gemoeid zullen zijn met een overstap naar een ABV-systeem in dat geval significant beperkt kunnen worden.

Voorts bevelen wij een implementatieperiode/ overgangstermijn van minimaal één jaar aan (dus invoering niet voor 1 januari 2023), gezien het feit er hoe dan ook flinke wijzigingen plaats zullen moeten vinden voor de brouwerijen bij een wijziging van de maatstaf van heffing. Dit geldt des te meer nu we nog midden in de coronacrisis zitten. Zoals eerder opgemerkt, is de timing van het wetsvoorstel onzes inziens dan ook zeer ongelukkig. Zowel de brouwers als de horeca hebben tijd en rust nodig om te herstellen na de coronaperiode. Wij bevelen dan ook aan voldoende rekening te houden met de timing van het wetsvoorstel en de implementatie daarvan.

Bijlage 1: Overzicht accijnzen in naburige landen

België

In België wordt een trapsgewijs tarief toegepast op bier wat wordt geproduceerd door kleine brouwerijen (artikel 5 § 2 Wet betreffende de structuur en de accijnstarieven op alcohol en alcoholhoudende dranken).

Jaarproductie	Accijns per hl graden Plato	Bijzondere accijns per hl graden Plato	Accijns per hl voor pils (12 graden Plato)	Accijns per hl voor pils (12 graden Plato) in Nederland
van niet meer dan 12.500 hl	€ 0,3966	€ 1,3462	€ 20,91	€35,11
van niet meer dan 25.000 hl	€ 0,3966	€ 1,4044	€ 21,61	€35,11
van niet meer dan 50.000 hl	€ 0,3966	€ 1,4624	€ 22,31	€35,11
van niet meer dan 75.000 hl	€ 0,4462	€ 1,4710	€ 23,01	€35,11
van niet meer dan 200.000 hl	€ 0,4462	€ 1,5292	€ 23,70	€35,11
Vanaf 200.001 hl	€ 0,7933	€ 1,2110	€ 24,05	€37,96

De voorwaarden voor de toepassing van het lagere tarief in België zijn hetzelfde als die in Nederland. De wijze waarop aangetoond kan worden dat het bijzonder tarief moet worden toegepast verschilt wel met die van Nederland. In eerste instantie wordt er gekeken naar een referentieproductie van het voorgaande jaar. Indien de brouwerij voor het eerst produceert, geldt de productie van het lopend jaar als referentieproductie. De brouwer dient vooraf een schatting te maken van de te verwachten productie en aangifte te doen. Op het einde van het kalenderjaar wordt het toegepaste tarief eventueel verbeterd op grond van de werkelijk vastgestelde hoeveelheid.

Duitsland

In Duitsland wordt eveneens geheven per hectoliter/graad Plato. Het tarief bedraagt EUR 0,787, hetgeen iets meer is dan het EU-minimumtarief. De kortingsregeling voor kleine brouwerijen geldt slechts voor productie van 40.000 hl of minder. Bedacht moet echter worden dat het normale bieraccijns tarief al zeer laag is binnen de EU.

Jaarproductie	Accijns per hl graden Plato	Accijns per hl voor pils (12 graden Plato)	Accijns per hl voor pils (12 graden Plato) in Nederland
van niet meer dan 5.000 hl	€ 0,4407	€ 5,29	€35,11
van niet meer dan 10.000 hl	€ 0,5288	€ 6,35	€35,11
van niet meer dan 20.000 hl	€ 0,6170	€ 7,40	€35,11
van niet meer dan 40.000 hl	€ 0,6610	€ 7,93	€35,11
van meer dan 40.000 hl	€ 0,7870	€ 9,44	€35,11 (€37,96 vanaf 200.000 hl)

Frankrijk

Frankrijk hanteert eveneens een kortingsregeling voor kleine brouwerijen, en ook daar geldt net als in Nederland en België dat de grens bij 200.000 hl is gelegd. Overigens heft Frankrijk op basis van alcoholgehalte (waardoor de kortingen minder makkelijk zijn te vergelijken met die gebruikt in Nederland)

Jaarproductie	Accijns per hl graden alcohol	Accijns per hl graden alcohol (<= 2,8%)	Accijns per hl voor pils (alcoholpercentage = 5%)	Accijns per hl voor pils (12 graden Plato) in Nederland
Tot en met 200.000 hl	€ 3,81	€ 3,81	€ 19,05	€35,11

Meer dan 200.000 hl	€ 7,61	€ 3,81	€ 38,05	€37,96
---------------------	--------	--------	---------	--------

Luxemburg

Tenslotte gebruikt ook Luxemburg de grens van 200.000 hl. Ook Luxemburg heft op basis van hectoliters/graad Plato en het normale accijnstarief voor bier bedraagt EUR 0,7933 per hectoliter/graad Plato.

Jaarproductie	Accijns per hl graden Plato	Accijns per hl voor pils (12 graden Plato)	Accijns per hl voor pils (12 graden Plato) in Nederland
Tot en met 50.000 hl	€ 0,3966	€ 4,76	€35,11
Van 50.001 tot en met 200.000 hl	€ 0,4462	€ 5,35	€35,11
Vanaf 200.001 hl	€ 0,7933	€ 9,52	€37,96

Bijlage 2: Accijnslast per Platoschaal

Tabel 1.1 Huidige accijnslast alle brouwers bij heffingstelsel op basis van percenten Plato (excl. korting van 7,5%)

	Productie in hl	Gewogen gemiddelde in graden Plato	Totaal accijns bij Plato
Platoschaal < 7	228.317	4,68	€ 2.016.039
Platoschaal 7 tot 11	1.068.043	10,05	€ 30.428.559
Platoschaal 11 tot 15	9.328.090	11,56	€ 354.094.313
Platoschaal > 15	870.862	17,57	€ 41.348.511
Totaal	11.495.313		€ 427.887.392

Tabel 1.2 Accijnslast alle brouwers bij heffingstelsel op basis van ABV

	Productie in hl	Gewogen gemiddelde in ABV	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49)
Platoschaal < 7	228.317	2,23	€ 3.821.058
Platoschaal 7 tot 11	1.068.043	4,74	€ 37.945.423
Platoschaal 11 tot 15	9.328.090	5,08	€ 354.728.654
Platoschaal > 15	870.862	8,11	€ 52.908.792
Totaal	11.495.313		€ 449.403.927

Tabel 2.1 Huidige accijnslast grote brouwers bij heffingstelsel op basis van percenten Plato

	Productie in hl	Gewogen gemiddelde in graden Plato	Totaal accijns bij Plato
Platoschaal < 7	227.173	4,68	€ 2.005.939
Platoschaal 7 tot 11	1.063.001	10,06	€ 30.284.906
Platoschaal 11 tot 15	9.102.014	11,55	€ 345.512.457
Platoschaal > 15	835.910	17,58	€ 39.689.001
Totaal	11.228.098		€ 417.492.302

Tabel 2.2 Accijnslast grote brouwers bij heffingstelsel op basis van ABV

	Productie in hl	Gewogen gemiddelde in ABV	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49)
Platoschaal < 7	227.173	2,24	€ 3.803.922
Platoschaal 7 tot 11	1.063.001	4,75	€ 37.827.101
Platoschaal 11 tot 15	9.102.014	5,08	€ 346.116.996
Platoschaal > 15	835.910	8,13	€ 50.893.125
Totaal	11.228.098		€ 438.641.144

Tabel 3.1 Huidige accijnslast kleine brouwers bij heffingstelsel op basis van percenten Plato (excl. korting van 7,5%)

	Productie in hl	Gewogen gemiddelde in graden Plato	Totaal accijns bij Plato
Platoschaal < 7	1.144	4,26	€ 10.101
Platoschaal 7 tot 11	5.042	9,50	€ 143.653
Platoschaal 11 tot 15	226.076	11,94	€ 8.581.856
Platoschaal > 15	34.952	17,43	€ 1.659.511
Totaal	267.214		€ 10.395.120

Tabel 3.2 Accijnslast kleine brouwers bij heffingstelsel op basis van ABV

	Productie in hl	Gewogen gemiddelde in ABV	Totaal accijns bij ABV (€ 7,49)
Platoschaal < 7	1.144	2,00	€ 17.136
Platoschaal 7 tot 11	5.042	3,13	€ 118.322
Platoschaal 11 tot 15	226.076	5,09	€ 8.611.658
Platoschaal > 15	34.952	7,70	€ 2.015.668
Totaal	267.214		€ 10.762.783

Bijlage 3: Berekening neutraal accijnstarief op basis van ABV

$$\begin{aligned} \text{Neutraal accijnstarief} &= x \\ \text{Huidige accijnslast} &= \text{€ } 427.108.545,53 \end{aligned}$$

Neutraal accijnstarief zonder korting wanneer:

$$\begin{aligned} \text{€ } 427.108.545,53 &= x * \text{ABV\% A} * \text{productie met ABV\% A} + x * \text{ABV\% B} * \text{productie met ABV\% B} + (...) \\ &+ x * \text{ABV\% Z} * \text{productie met ABV\% Z} \end{aligned}$$

$$\text{€ } 427.108.545,53 = \text{AB}(...)Z x$$

$$x = \frac{\text{€ } 427.108.545,53}{\text{AB}(...)Z}$$

$$x = \text{€ } 7,118403522$$

Neutraal accijnstarief met korting (7,5%) wanneer:

$$\begin{aligned} \text{€ } 427.108.545,53 &= (x * \text{ABV\% A} * \text{productie met ABV\% A grote brouwers} + x * \text{ABV\% B} \\ &* \text{productie met ABV\% B grote brouwers} + (...) + x * \text{ABV\% Z} \\ &* \text{productie met ABV\% Z grote brouwers}) + 0,925 \\ &* (x * \text{ABV\% A} * \text{productie met ABV\% A kleine brouwers} + x * \text{ABV\% B} \\ &* \text{productie met ABV\% B kleine brouwers} + (...) + x * \text{ABV\% Z} \\ &* \text{productie met ABV\% Z kleine brouwers}) \end{aligned}$$

$$\text{€ } 427.108.545,53 = \text{AB}(...)Z \text{ grote brouwers } x + 0,925 * \text{AB}(...)Z \text{ kleine brouwers}$$

$$x = \frac{\text{€ } 427.108.545,53}{\text{AB}(...)Z \text{ grote brouwers } x + 0,925 * \text{AB}(...)Z \text{ kleine brouwers}}$$

$$x = \text{€ } 7,149529212$$

Bijlage 4: Factsheet Grensregio's

Factsheet Grensregio's

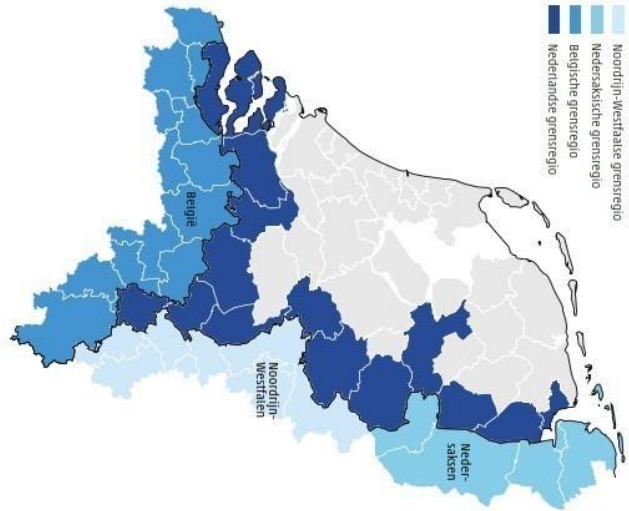
460 km grens tussen Nederland en België en 580 km grens tussen Nederland en Duitsland

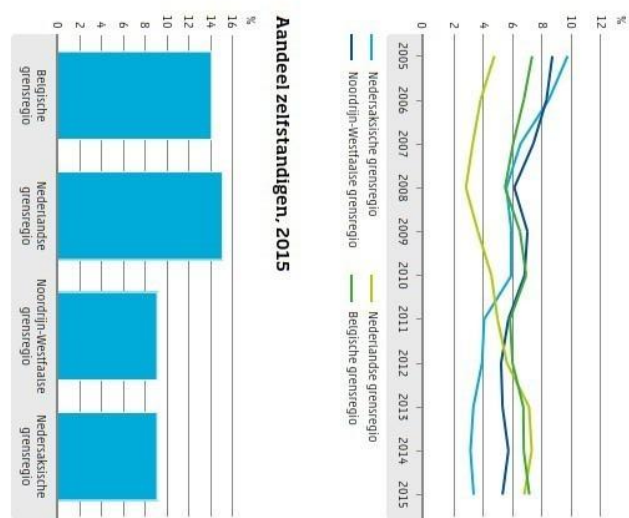
6 mln inwoners in NL grensregio.
5 mln in BE, 4 mln in DE grensregio's

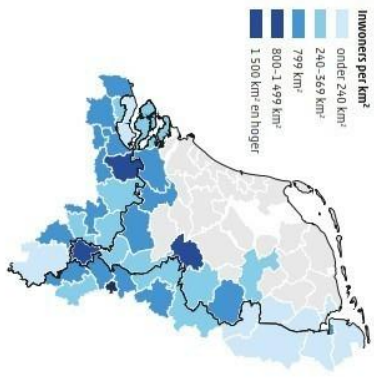
21 000 werklozen in Nederlandse grensregio

Overzichtskartaal

Werkloosheidspercentage, 2005-2015

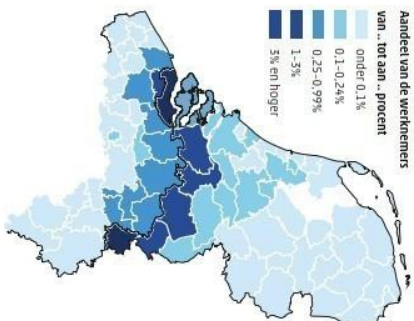
Bevolkingsdichtheid, 2015

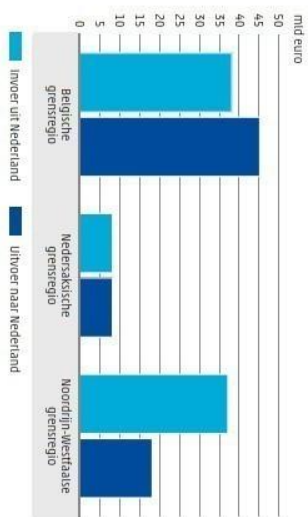

Factsheet Grensregio's

Grenspendelaars, Nederland → België, 2014

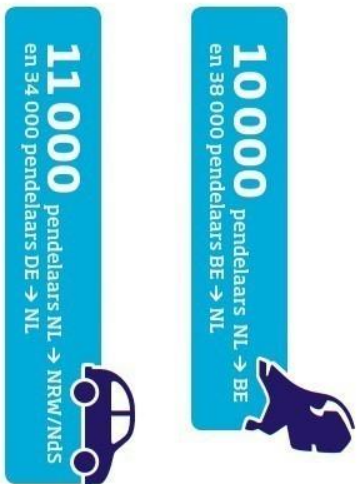
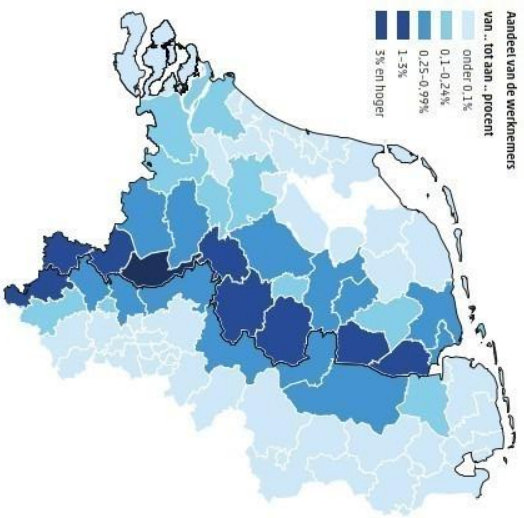
In- en uitvoer, Nederland en buurlanden, 2015

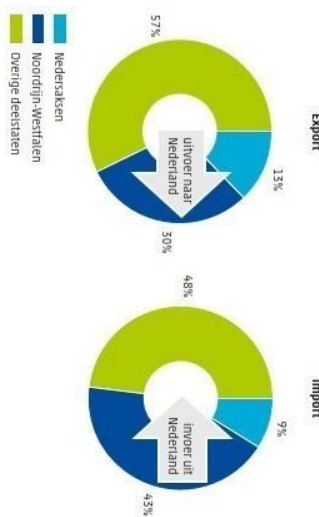
60 primair onderwijs/instellingen in Nederland waar vroeg Duits gegeven wordt*

Grenspendelaars, Nederland → Duitsland, 2014

Duitse deelstaten naar in- en uitvoer, 2015

*Gegevensbron: EP-Nuffic.
NL = Nederland, DE = Duitsland, NDS = Nedersaksen, NRW = Noordrijn-Westfalen, BE = België